

D E C I Z I E

24 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadi
Iuliana Oprea
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursurile declarate de către Vragalev Afanasii, reprezentat de avocatul Arnăuț Alexandru și Cooperativa de Producere „Tvardița”, în proces de insolabilitate, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Cooperativei de Producere „Tvardița” în proces de insolabilitate împotriva lui Vragalev Afanasii cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, împotriva hotărârii Curții de Apel Cahul din 07 iulie 2014, prin care acțiunea a fost admisă parțial,
c o n s t a ă:

La 04 noiembrie 2013, Cooperativei de Producere „Tvardița” în proces de insolabilitate a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vragalev Afanasii cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 04 ianuarie 2001, cooperativa a încheiat contractul de credit nr.49, prin care a transmis lui Vragalev Afanasii materialele de construcție fără plată în credit, iar ultimul s-a obligat să restituie mijloacele bănești în aceeași sumă, sau bunuri de același gen, calitate și cantitate, la expirarea termenului stabilit în contract.

Susține că conform punctului 1.2. din contractul menționat, cooperativa urma să acorde credit pârâtului în sumă de 2756,33 dolari SUA, însă, de fapt cooperativa în anul 2001 a eliberat materiale de construcție în sumă de 8100,80 lei, iar în anul 2002 în sumă de 4494,40 lei, în total suma de 1259,52 dolari SUA.

Menționează că din suma creditului pârâtul a întors parțial datoria și anume în anul 2001 - suma 230 lei (17,88 dolari SUA); în anul 2002 - suma 1600 lei (117,88 dolari SUA); în anul 2003 - suma 422,40 lei (3138 dolari SUA), în anul 2004 - suma 1.750 lei (141,70 dolari SUA); în anul 2006 - suma 1375 lei (105,64 dolari SUA), în anul 2007 - suma 1700 lei (150,85 dolari SUA), în anul 2009 - suma 700 lei (62,55 dolari SUA) - total 627,91 dolari SUA, astfel, datoria restantă constituie 631,61 dolari SUA.

Indică că conform pct.1.4 din contractului menționat, împrumutul a fost acordat pe o perioadă de 10 ani, iar pct.1.5 prevede că începutul întoarcerii împrumutului este din 05

noiembrie 2001, achitarea totală urma să fie până la data 04 ianuarie 2011.

Conform pct.4.3 al aceluiași contract este stipulat că în cazul în care împrumutatul nu restituie suma creditului în termenul stabilit, se va calcula penalitatea în mărime de 0,3 % din suma neachitată, totodată a fost indicat că reducerea la materialele date pârâtului nu se aplică și achitarea împrumutului se efectuează în mărime de 100%, adică suma de 1263,22 dolari SUA.

Invocă în susținerea pretențiilor prevederile art. 897 Cod civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligentă la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației, astfel, cooperativa fiind un creditor cu buna credință, a executat obligațiile fără careva obiecții din partea pârâtului.

Solicită încasarea de la Vragalev Afanasii în beneficiul CP „Tvardița” în proces de insolabilitate, datoria în sumă de 1263,22 dolari SUA, penalitatea în sumă de 682, 14 dolari SUA și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Curții de Apel Cahul din 07 iulie 2014, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat de la Vragalev Afanasii în beneficiul CP „Tvardița” în proces de insolabilitate datoria la contractul de vânzare-cumpărare din 04 ianuarie 2012 în suma de 3450,20 lei, penalitatea contractuală în sumă de 1863 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 1259,84 lei, iar de la Vragalev Afanasii în beneficiul statului a fost încasată taxa de stat în sumă de 119,55 lei.

La 22 iulie 2014, Vragalev Afanasii, reprezentat de avocatul Arnăut Alexandru a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Menționează că potrivit contractului de credit nr. 49 din 04 ianuarie 2001 Cooperativa de Producere „Tvardița” urma să-i acorde materiale de construcție în suma totală de 2 756, 33 dolari SUA, care, la momentul eliberării creditului constituia 2 7560 lei, iar termenul rambursării creditului era până la 04 ianuarie 2011. Susține că părțile au convenit că o unitate convențională egală cu un dolar SUA, sau 12 kg de grâu, sau 9 kg de poamă soi tehnic, ori 14,4 kg de porumb.

Indică că în vederea rambursării creditului a fost calculată producția și anume porumb în cantitate de 5200 kg la suma de 5559 lei, însă, luând în considerație că intimatul s-a folosit cu două cote de teren a sale, cu suprafața totală 2,88 ha, rezultă că costul produselor agricole constituie - 11 118 lei, astfel, datoria a fost stinsă în cantitate dublă, mai mult, din materialele pricinii rezultă cu certitudine că acesta a transmis intimatului două cote de pământ cu suprafața totală 2,8 ha.

Afirmă că pe parcursul mai multor ani, rambursarea creditului s-a efectuat prin introducerea mijloacelor bănești, cât și din producția primită, în rezultatul exploatării cotelor de teren, iar ținând cont de contribuțiile și roadă primită de utilizare cotelor de teren, rezultă că creditul a fost rambursat pe deplin.

Invocă că conform certificatului filialei Camerei de Comerț și Industrie UTA Găgăuzia, costul porumbului în boabe pentru anul 2009 constituia 2.00 lei - 2.50 lei, iar pentru grâu 1.50 lei - 1.80 lei, astfel, în total în anul 2009, a fost rambursat credit cu producția în suma 1 100 lei.

Indică că potrivit informației Biroului National de Statistică raionul Taraclia, rezultă, că intimatul, nu au dat careva rapoarte în secția de statistică, cu privire la

semănat, recoltat și realizări culturilor agricole din 2010 până la 2012, astfel, datele privind obținerea randamentului cerealelor pe ani, dânsul le-a reținut de la GȚ „Agropascal” și ÎI „Gloria Popov”, activitatea economică căreia se desfășoară în zona orașului Tvardița, respectiv, pentru o cotă de teren cu suprafața totală 1,44 ha, intimatul urma să primească: grâu -2000 kg; floarea-soarelui - 1 100 kg; porumb - 5 200 kg, astfel, pentru rambursarea creditului a fost calculată producția în suma de 5 559 lei.

Insistă că conform certificatului intimatului cu privire la rambursarea creditului obținut, dâsul a rambursat credit în forma și cu producția în anul 2009 în valoarea totală de 7 585 lei, astfel, conform datelor de calcul intimatul a fost obligat să să-i restituire la o cotă cu suprafața de 1.44 ha, producția agricolă în valoare de 5 559 lei.

Sușține că instanța de apel la emiterea hotărârii eronat a concluzionat precum că intimatul și-ar fi compensat împrumutul din contul fructelor culese de pe terenurile agricole sale, din motiv că în p.1.3. a contactului menționat este indicat, că în scopul de a garanta executarea obligațiunilor a fost instituit gajul terenului cu suprafața de 1,44 ha, care îi aparține cu drept de proprietate, iar această condiție nu este valabilă, deoarece, este lovită de nulitatea absolută din motivul că bunul grevat contrar art. 15 alin.(1) din Legea cu privire la ipotecă nr. 142 din 26 iunie 2008, nu a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobil.

Invocă că instanța de apel, la emiterea deciziei eronat a concluzionat precum că nu pot fi reținute prețurile indicate de acesta la producția agricolă, care au fost confirmate prin certificatele producătorilor și Camerei de Comerț și Industrie, deoarece, în pct. 1.3 a contractului menționat este stipulat că în caz de rambursare a împrumutului în natură calculul se efectuează conform prețurilor în vigoarea a intimatului, însă, ultimul nu a prezentat instanței probe pertinente privind costul producției agricole pe ani la întreprinderea CP „Tvardița”, astfel, la caz, urmează de reținut prețurile la producția agricolă, confirmată de Camera de Comerț și Industrie.

La 25 iulie 2014, CP „Tvardița” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizi instanței de apel, considerând-o ilegală, neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Menționează că la 04 ianuarie 2001 a încheiat cu Vragalev Afanasii contractul de credit cu nr.49, în temeiul căruia întreprinderea a transmis ultimului materialele de construcție fără plată în credit, iar intimatul s-a obligat să restituie banii în aceeași sumă, sau bunuri de același gen, calitate și cantitate, la expirarea termenului stabilit în contract.

Sușține că cooperativa fiind un creditor cu buna credință, a executat obligațiile fără careva obiecții din partea intimatului, iar potrivit art.572 alin.(2) din Cod civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Indică că potrivit calculelor, intimatul a primit de la cooperativă în baza contractului bunuri și anume în anul 2001 în suma de 8 100,80 lei, în anul 2002 în suma de 4 494,40 lei, astfel, acesta a executat obligațiunea contractuală și a dat cu titlu de împrumut bunuri în suma totală de 12 595 lei, iar, potrivit materialelor pricinii, ultimul și-a onorat parțial obligațiunea prevăzută de contract, restituind împrumutul în valoare de 9 145 lei.

Consideră că prima instanță la emiterea hotărârii eronat i-a respins cerința cu privire la încasarea costului materialelor în mărime de 100%, deoarece, din noțiunea contractului de împrumut rezultă, că împrumutatul urmează să restituie banii exact în aceeași sumă, sau bunuri de același gen, calitate și cantitate, mai mult, cooperativa în cererea de chemare în judecată a indicat, că intimatul a primit și n-a contestat că împrumutul cu materiale de construcție la un preț redus cu 50%, fapt ce corespunde prevederilor pct.4.3 din contractul menționat, care stipulează că pentru obligațiile întârziate ale împrumutatului nu se oferă reduceri și achitarea materialelor de construcție va fi la 100%.

În conformitate cu art. 8 al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Din materialele dosarului rezultă că copia hotărârii primei instanțe din 07 iulie 2014, a fost expediată în adresa recurenților la data de 08 iulie 2014, însă nu este clar când a fost recepționată de către destinatari (f. d. 156-157).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile la 22 iulie 2014 și respectiv la 25 iulie 2014, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Vragalev Afanasii și CP „Tvardița” urmează a fi admise, cu casarea integrală a hotărârii Curții de Apel Cahul ca instanță de insolabilitate și remiterea pricinii spre judecare în instanța de drept comun din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, trimițând pricina spre rejudecare în prima instanță doar în cazul în care a constatat încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural specificate la art.432 alin.(3) lit. d) și f).

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. f), se consideră că normele de drept procedural sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale. Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

Din materialele dosarului rezultă că CP „Tvardița” în proces de insolabilitate s-a adresat în instanța de insolabilitate cu prezenta cerere de chemare în judecată împotriva lui Vragalev Afanasii solicitînd încasarea datoriei în mărime de 1263,22 dolari SUA și a penalității în mărime de 682,14 dolari SUA.

În conformitate cu art. 5 al. (2) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, instanța de insolabilitate dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolabilitate, a litigiilor ce țin de masa debitoare. Dacă partea interesată invocă existența unui litigiu de drept referitor la masa debitoare, instanța de insolabilitate va judeca această cauză într-un proces separat, în procedură contencioasă, conform Codului de procedură civilă.

Însă, după cum atestă conținutul cererii de chemare în judecată înaintată de CP „Tvardița”, datoria pretinsă de ultima, ce constituie obiectul litigiului în cauza dată

rezultă din contractul de împrumut nr. 49 din 04 ianuarie 2001, respectiv nu constituie și nu se referă la masa debitoare a CP „Tvardița” în proces de insolabilitate, din care motiv litigiul nu este de competența instanței de insolabilitate.

Conform art. 33 al. (1), instanțele judecătorești judecă toate pricinile civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice și autorităților publice privind apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime încălcate sau contestate, pricini pentru care legea nu prevede competența altor organe.

Iar în conformitate cu art. 38 al. (1) CPC, acțiunea se intentează în instanța de la domiciliul pârîului.

Prin urmare, în coroborare cu prevederile art. 38 alin. (2) CPC al RM, competența să judece litigiul în speță este Judecătoria Taraclia, în jurisdicția teritorială a căreia se află domiciliul pârîului Vragalev Afanasii.

În acest context se constată că reieșind din prevederile art. 38 CPC, pricina dată urma a fi examinată de către Judecătoria Taraclia, pe când hotărârea în cauză a fost adoptată de Curtea de Apel Cahul, fapt ce denotă examinarea cauzei cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Distinct de cele relatate și având în vedere faptul că cauza a fost judecată cu încălcarea normelor de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a admite recursurile, a casa hotărârea Curții de Apel Cahul și a remite pricina spre judecare conform competenței jurisdicționale la Judecătoria Taraclia.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) CPC, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de către Cooperativa de Producere „Tvardița” și Vragalev Afanasii.

Se casează hotărârea Curții de Apel Cahul din 07 iulie 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Cooperativei de Producere „Tvardița” în proces de insolabilitate împotriva lui Vragalev Afanasii cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, și se remite pricina spre judecare după competență la Judecătoria Taraclia.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Iuliana Oprea

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva